

โรงเรียนบ้านตะโกล่าง

คุณธรรม...จุดเริ่มต้นของความสำเร็จ

เมื่อก่อนเราเชื่อกันว่า คน “เก่งเรียน” น่าจะประสบความสำเร็จในชีวิตมากกว่าคนที่เรียนไม่เก่ง แต่ทุกวันนี้เราเริ่มเห็นชัดเจนแล้วว่า ความเก่งไม่สามารถการันตีความสำเร็จในชีวิตได้มากนัก เพราะชีวิตของคนเราประกอบไปด้วยปัจจัยต่างๆ มากมาย และความเก่งในทางวิชาการเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้เรามีความสุขได้

ความสุขในชีวิตของคนเรา จะเกิดขึ้นได้ด้วยคุณสมบัตินี้ เราไปตามหาคำตอบที่โรงเรียนบ้านตะโกล่าง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีกันเลย

เด็กมีคุณธรรม สร้างคนดีให้ชุมชน

โรงเรียนบ้านตะโกล่าง ก็เหมือนโรงเรียนในต่างจังหวัดทั่วไป ที่สิ่งอำนวยความสะดวกในด้าน การเรียนการสอนไม่ได้ครบครันอย่างโรงเรียนในเมืองใหญ่ แต่สิ่งที่ต่างออกไปคือ ความใส่ใจของผู้บริหาร และคุณครูที่มีใจจะพัฒนาเด็กของตนให้

มีคุณธรรมจริยธรรมอย่างยิ่งยวด เพราะตระหนักดีว่า หากจะพัฒนาเด็กให้เก่งกล้าสามารถทางวิชาการนั้นเป็นไปได้ยาก แต่หากพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในตัวเด็กตั้งแต่วัยเยาว์แล้ว สิ่งเหล่านี้จะติดตัวกลายเป็นนิสัย พฤติกรรม และทัศนคติที่ดี สำหรับใช้ในการทำงานและดำรงตนในสังคมได้อย่างมีภูมิคุ้มกัน และนำไปสู่ชีวิตที่ดีงามและมีความสุขต่อไป

อาจารย์เฉลิมยว เกื้อนภา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตะโกกลาง กล่าวว่า ความรู้ทางวิชาการเป็นเรื่องที่สอนกันได้ แต่คุณธรรมจริยธรรมหากไม่สอนตั้งแต่อายุน้อยๆ โตขึ้นเด็กเหล่านั้นก็จะกลายเป็นปัญหาของสังคม

“นักเรียนที่นี่อาจจะไม่เก่งเรื่องวิชาการ แต่เราสอนและลงมือทำเรื่องคุณธรรมอย่างเข้มข้น โดยเฉพาะในด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ และการมีจิตอาสา

จากประสบการณ์ในการทำงานที่ผ่านมา เราพบว่าเด็กเก่งแต่ขาดคุณธรรม ไม่มีจิตอาสาช่วยเหลือสังคม เมื่อโตไปก็จะไม่สามารถครองตัว ครองตนได้ เราจึงเชื่อมั่นว่า หากสร้างเด็กมีคุณธรรมขึ้นมาหนึ่งคน เท่ากับสร้างคนดีให้ชุมชน และยังช่วยสร้างความสงบสุขให้เกิดขึ้นในสังคมอีกด้วย เรามองผลที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว ทั้งผลดีต่อตัวเด็ก ชุมชน และสังคม นี่จึงเป็นแรงบันดาลใจให้เราทำสิ่งนี้อย่างต่อเนื่อง”

จากการลงมือลงแรงของครูบาอาจารย์ และผู้บริหารในการปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนที่จบออกไปจากที่นี่เป็นที่ต้องการของสังคมภายนอก ทั้งสถานศึกษาในระดับอาชีวะ และสถานประกอบการที่ต่างเชื่อมั่นว่าเด็ก ๆ ที่จบจากโรงเรียนบ้านตะโกกลางแห่งนี้ คือ “เด็กดีมีคุณธรรม”

แต่การจะก่อร่างสร้างสิ่งดีๆ ให้เกิดขึ้นได้นั้นไม่ใช่เรื่องง่าย อาจารย์เฉลิมยวเล่าว่า เมื่อเกิดความคิดที่จะพัฒนาเด็ก ๆ ให้มีคุณธรรมแล้ว คุณครูและผู้บริหารก็เริ่มต้นด้วยการออกเดินทางไปหาแรงบันดาลใจด้วยกันที่โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม จังหวัดพิจิตร ซึ่งเป็นโรงเรียนต้นแบบแหล่งเรียนรู้เชิงคุณธรรม

หลังจากเก็บเกี่ยวความรู้มาได้แล้ว คณะครูและผู้บริหารก็มานั่งระดมความคิดหาอัตลักษณ์ของโรงเรียน ค้นหาปัญหาที่อยากแก้ไข และมองหากิจกรรมที่จะสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ครูสะท้อนเด็ก...เด็กสะท้อนครู

ที่สุดท้ายคุณครูก็เลือกที่จะสร้างให้นักเรียนที่มีภูมิคุ้มกัน 3 ด้านคือ ความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ และจิตอาสา โดยนำแนวคิดนี้มาปรึกษากับแกนนำนักเรียน เพื่อช่วยกันคิดกิจกรรมต่างๆ

จุดเด่นของการระดมความคิดของที่นี่คือ “การช่วยกันสะท้อนความคิด” ระหว่างครูและนักเรียน โดยนักเรียนสะท้อนว่าอยากให้ครูทำอะไรอย่างไรบ้างเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียน ในขณะที่ด้วยกันครูก็สะท้อนให้นักเรียนเห็นว่า มีเรื่องอะไรที่ทำได้ เพื่อสร้างคุณธรรมจริยธรรม หลังจากหาข้อปฏิบัติร่วมกันได้แล้ว ก็นำไปสู่การคิดรูปแบบกิจกรรม

“ในการคิดกิจกรรม เราเปิดโอกาสให้เด็กได้มองตัวเอง มองครู ครูได้มองตัวเอง และมองเด็ก ต่างก็ช่วยกันมอง ไม่ใช่คำสั่งการจากครูว่าอยากให้ทำอะไร เพราะในเรื่องการสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นในโรงเรียนไม่เฉพาะเด็กนักเรียนเท่านั้นที่ทำ ครูก็ต้องมีส่วนร่วม” ผู้อำนวยการโรงเรียนกล่าว

โดยกิจกรรมที่คิดขึ้นของโรงเรียนแห่งนี้จะเน้นคุณธรรมครบทั้ง 3 ด้าน เช่น “กิจกรรมสุขาน่าใช้” ที่สะท้อนทั้งความรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยการให้นักเรียนทำความสะอาดสุขาตามที่ได้รับมอบหมาย ความซื่อสัตย์ ด้วยการรายงานการทำความสะอาดสุขาตามความเป็นจริง ส่วนจิตอาสา วัดผลจากการที่นักเรียนทุกคนช่วยกันรักษาความสะอาดห้องน้ำ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นเวรที่รับผิดชอบ

ส่วนคุณครูมีส่วนช่วยดูแล เมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือต่างๆ เช่น เมื่อพบเจอห้องน้ำชำรุดก็จัดหาอุปกรณ์เพื่อซ่อมแซม หรือหากน้ำยาทำความสะอาดหมด ก็ช่วยจัดหามาให้ เรียกได้ว่า การสร้างคุณธรรมของที่นี่ เกิดจากความร่วมแรงร่วมใจของทั้งครูและนักเรียนนั่นเอง

คุณธรรม...ต้องทำทุกวัน ทุกที่ ทุกเวลา

นอกจากนั้นโรงเรียนแห่งนี้ยังมีกิจกรรมอื่นๆ อีกมากมาย เช่น กิจกรรมจิตอาสาพาสะอาด ที่ให้เด็กๆ ช่วยกันเก็บกวาดใบไม้ขยะในโรงเรียน กิจกรรมธนาคารความดี ที่ให้นักเรียนทุกคนมีสมุดบันทึกความดี ใครทำความดีอะไรก็นำมาเล่าหน้าเสาธง ประกาศเสียงตามสาย เพราะที่นี่ยึดแนวคิดที่ว่า “เรื่องดีๆ ต้องขยาย”

กิจกรรมชูชงชูคุณธรรม ใช้ธงเป็นสัญลักษณ์ในการเดิน โดยบูรณาการเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม คนที่ทำหน้าที่ที่ถือธงต้องทำหน้าที่ของตัวเองให้ดี เรื่องจิตอาสาเวลาเจอขยะระหว่างทางต้องช่วยกันเก็บ และเรื่องความซื่อสัตย์ เมื่อเจอของมีค่าต้องนำมามอบให้ครูตามหาเจ้าของ

เด็กๆ ที่นี้สนุกกับการคิดกิจกรรมต่างๆ เช่น ดินสอพอเพียง ที่นำเศษดินสอมาทำ

ดอกไม้ หรือลูกปัดน้อยร้อยคุณธรรม ที่นำ การร้อยลูกปัดมาฝึกสมาธิ รวมถึงล่าสุด ด้วย ความที่โรงเรียนอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว ทาง โรงเรียนจึงตั้งซุ้มหน้าโรงเรียนเพื่อให้เด็กๆ ฝึกขายของ หัดบันทึกกำไร-ขาดทุน รวมถึง สนับสนุนให้เด็กๆ ทำวารสาร “ขายดี” เล่ม ละ 1 บาท เพื่อบอกเล่าความดีของนักเรียน ในโรงเรียนอีกด้วย

อาจารย์เฉลียวเล่าว่า สิ่งใดก็ตาม ถ้า อยากให้เกิดความยั่งยืน ต้องทำบ่อยๆ ให้ เป็นนิสัย การปลูกฝังคุณธรรมก็เช่นเดียวกัน ต้องทำให้เป็นกิจวัตร ต้องทำทุกวัน ทุกที่ ทุกเวลา และที่สำคัญต้องได้รับความร่วมมือ จากทุกฝ่าย ไม่เฉพาะครู และนักเรียนเท่านั้น เพราะการปลูกฝังคุณธรรมของนักเรียนยัง เชื่อมโยงไปถึงผู้ปกครอง และองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เพราะหากผู้ปกครองไม่เข้าใจ เห็นว่าการเก็บขยะไม่ใช่หน้าที่ของนักเรียน กิจกรรมเสริมคุณธรรมนี้ก็จะเกิดขึ้นไม่ได้ หรือหากเจ้าหน้าที่ อบต.ไม่เข้าใจ ก็จะไม่ได้รับ การสนับสนุน และให้ความช่วยเหลือตาม ที่โรงเรียนร้องขอ

หากจะถามว่า กว่าโรงเรียนบ้าน ตะโกกลางจะทำโครงการกิจกรรมขึ้นมาได้ นั้นมีอุปสรรคปัญหาอะไรบ้าง คงไล่ได้ตั้งแต่ ขาดคน ขาดวัสดุอุปกรณ์ ขาดความรู้ ขาด

เงินทุน ขาดอาคารสถานที่ ฯลฯ แต่ที่สุดเราก็ได้เห็นว่าในท่ามกลางความ “ขาด” นั้น ได้ ผลักดันให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน หาทางคิดแก้ปัญหาเพื่อสร้างเด็กดีมีคุณธรรม ให้เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างดีเยี่ยมจนต้อง ขอบคุณความ “ขาด” เพราะสิ่งที่เพิ่มเข้ามา ล้วนได้รับการคัดสรรว่าดีงาม เหมาะสมที่จะ บ่มเพาะปลูกฝังให้เด็กๆ ที่นี้เติบโตเป็นคนดี ของสังคมต่อไป